

تحلیل محتوای ارتباطی و توصیفی کتاب درسی ریاضی و آمار ۳ بر اساس دیدگاه جروم برونر

مجید قادری

دبیر ریاضیات از ناحیه ۲ بندرعباس

m.ghaderi.5165@gmail.com

چکیده

یکی از مهمترین ارکان در فرآیند آموزش و برنامه ریزی درسی، تهیه و تدوین محتوای آموزشی مناسب است که می تواند در کیفیت بخشی آموزشی موثر باشد. ریاضیات یکی از دروسی است که متاسفانه به علت عدم توجه کافی نسبت به تدوین برنامه آموزشی متناسب، با افت تحصیلی و نگرش منفی از سوی دانش آموزان رشته علوم انسانی روبرو شده است لذا تهیه و تدوین محتوای کتاب درسی ریاضی و آمار ویژه دانش آموزان علوم انسانی؛ با توجه به معیارهای انگیزشی یک ضرورت محسوب می شود. یکی از متخصصان در این زمینه جروم برونر است. وی معتقد است که محتوای آموزشی باید به گونه ای تدوین شود که تفکر را پرورش داده و در فراگیر با ایجاد انگیزه؛ یادگیری اکتشافی را گسترش دهد. در این تحقیق ابتدا محتوای ارتباطی کتاب ریاضی و آمار ۳ چاپ ۱۳۹۷ مورد تحلیل قرار گرفت سپس با بررسی دیدگاه های برونر میزان انطباق ۱۲۴ مفهوم استخراج شده از کتاب ریاضی و آمار ۳ با مولفه های ۱۴ گانه برونر بررسی شد. ۱۴ مولفه برونر بر اساس همبستگی درونی آنها در پنج گروه شامل تفکر شهودی، مسئله سازی، درک روابط، ایجاد انگیزه یادگیری، کارگروهی قرار گرفت سپس داده های حاصل از طریق آمار توصیفی و ترسیم نمودار تحلیل گردید. نتایج این پژوهش نشان داد محتوای کتاب ریاضی و آمار ۳ در راستای محتوای کتاب ریاضی و آمار ۲ تدوین نشده است. در تدوین محتوای آموزشی گنجانده شده در هر فصل از کتاب ارتباط بین دروس به خوبی لحاظ نشده و محتوای آموزشی دارای توالی و تداوم مناسبی نیست. مولفین محترم در تدوین محتوای آموزشی این کتاب در باب درک روابط و ایجاد انگیزه یادگیری تا حدودی موفق عمل نموده اما در مورد تفکر شهودی، مسئله سازی و کارگروهی با معیار های برونر فاصله زیادی داشتند.

واژگان کلیدی: ریاضی و آمار ۳، تحلیل محتوا، برونر

۱- مقدمه

۱-۱- طرح مسئله و اهمیت پژوهش

یکی از عناصر مهم و اساسی در فرآیند آموزشی تدوین کتاب های درسی مناسب است. مهمترین عامل در دستیابی به این امر کسب محتوای آموزشی مناسب می باشد. محتوایی که می بایست در عین سادگی و پیوستگی به صراحت مفهوم را به فراگیر انتقال دهد، همچنین متناسب با رشد ذهنی فراگیر و فاقد از هرگونه ابهام باشد.

محتوا در فرهنگ لغت عمید (۱۳۳۵) به معنای « آنچه درون چیزی قرار دارد» و در اصطلاح شامل تمام عناصری است که کسب شایستگی نسبی درباره آنها مورد نظر فراگیران است. به بیان دیگر محتوا به آنچه آموخته می شود، اطلاق می گردد (تقی پور ظهیر، ۱۳۷۱).

محتوای آموزشی مجموعه ای از مفاهیم و مهارت هاست که می بایست میزان اعتبار، انعطاف پذیری، قابلیت انتقال، صحت و تناسب آن نسبت به فراگیران سنجیده شود (باقری نجف اباد & رحیمیان، ۱۳۹۷). عدم تدوین و اجرای یک برنامه درسی مناسب